

№8(151)
серпень
2017

ЩОМІСЯЧНИЙ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ

ISSN 2308-4634

МОЛОДЬ І РИНОК

Молодь і ринок

ЩОМІСЯЧНИЙ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 8 (151) серпень 2017

Видається з лютого 2002 року

УДК 051 Журнал внесено в оновлений перелік фахових видань з педагогічних наук рішенням Агестаційної колегії Міністерства освіти і науки України (наказ №1328 від 21.12.2015 р.)

Засновник і видавець: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Україна, 82100, Львівська область, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24
Видання зареєстровано в Міністерстві юстиції України.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
Серія КВ №12270-1154 ПР від 05.02.2007 р.

ISSN 2308-4634 Журнал 5 червня 2013 року зареєстровано в Міжнародному центрі періодичних видань (ISSN International Centre, м. Париж).

3 червня 2013 року журнал співпрацює з Академією Полонійною у Ченстохові, Польща.

Шеф-редактор

Надія СКОТНА, д.філос.н., професор

Головний редактор

Наталія ПРИМАЧЕНКО, к.пед.н., член Національної спілки журналістів України

Редакційна колегія:

Надія СКОТНА, д.філос.н., професор

Фабіан АНДРУШКЕВИЧ, д.пед.н. (Польща)

Микола ДУБИНА, д.філол.н., професор, академік АН ВО України

Микола ЄВТУХ, д.пед.н., професор, академік НАПН України

Ірина ЗВАРИЧ, д.пед.н., старший науковий співробітник

Володимир КЕМІНЬ, д.пед.н., професор

Микола КОРЕЦЬ, д.пед.н., професор, академік АН ВО України,
член Національної спілки журналістів України

Анджей КРИНЬСЬКІ, кс. прелат, проф. др. (Польща), академік АН ВО України

Іван МИХАСЮК, д.е.н., професор, академік

Леонід ОРШАНСЬКИЙ, д.пед.н., професор

Олег ПАДАЛКА, д.пед.н., професор, академік АН ВО України

Микола ПАНТЮК, д.пед.н., професор

Інна РОМАЩЕНКО, к.пед.н.

Мирослав САВЧИН, д.психол.н., професор

Олег ТОПУЗОВ, д.пед.н., професор, член Національної спілки журналістів України

Марія ЧЕШЛЬ, д.пед.н., професор

Олександр ШПАК, д.пед.н., професор, академік АН ВО України

член Національної спілки журналістів України

Адреса редакції: Україна, 82100, Львівська область, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24

Тел., (068) 502-45-49; 8 (03244) 76-111; e-mail: vachevsky@meta.ua; веб-сайт: <http://mr.dspu.edu.ua>

Рекомендовано до друку вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету
(протокол №14 від 31.08.2017 р.)

Посилання на публікації "Молодь і ринок" обов'язкові

Редакція приймає замовлення на випуск тематичного номера або окремого розділу за кошти замовника.

Редакція приймає замовлення на розміщення реклами.

Редакція зберігає за собою право скорочувати і виправляти матеріали. Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції.

За достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, статистичних даних та інших відомостей відповідають автори публікацій.

Підписано до друку 04.09.2017 р. Ум. друк. арк. 19,95.

Папір офсетний. Друк офсетний. Наклад 100 прим. Формат 60 x 84 1/8. Гарнітура Times New Roman.

Віддруковано у поліграфічній фірмі "ШВИДКОДРУК"

82100, Львівська обл., м. Дрогобич, вул. Данила Галицького, 1

тел.: (0324) 41-08-90

© Молодь і ринок, 2017

Молодь і ринок

№8 (151) серпень 2017

ЗМІСТ

Світлана Якименко Реалізація принципу дитиноцентризму на засадах особистісно орієнтованої інтегрованої технології в ДНЗ та ЗОШ І ступеня.....	6
Володимир Ковальчук Професійна підготовка майбутніх фахівців на засадах модернізації початкової освіти.....	12
Вадим Рижиков Теоретичні основи полікультурності освіти та її практичне значення в практиці полікультурної професійної підготовки сучасного фахівця.....	17
Любов Білецька, Руслан Білецький Використання комп'ютерних навчальних ігор в освітньому процесі як засіб навчання і формування інформаційної культури учнів початкової школи.....	24
Лілія Червонська Особливості створення дитячого сценічного костюма за мотивами українського народного одягу.....	29
Лілія Стахів, Тетяна Особа Проблема наступності і перспективності дошкільного навчального закладу та початкової школи – шлях до особистісного творчого зростання дитини.....	34
Роман Попов Становлення проблеми розвитку автономності особистості в діяльності.....	39
Вікторія Гринько, Марина Королькова Моделювання уроку інформатики в умовах оновлення програм початкової школи.....	45
Петро Кліш, Алла Хом'як Комунікативна діяльність у розвитку і функціонуванні особистості.....	51
Наталія Стасів, Надія Стасів Особливості формування елементів комп'ютерної грамотності учнів початкової школи.....	55
Олександр Кошелєв, Наталія Пасічник Теоретико-методичні основи розвитку алгоритмічного мислення молодших школярів.....	60
Іван Кутняк Формування соціокультурних цінностей в освітньому процесі сучасної початкової школи.....	65
Оксана Жигайло Підготовка вчителів початкової школи до використання квест-технологій на уроках математики.....	70
Тетяна Надім'янова Самостійна освітня діяльність молодшого школяра як важлива передумова оволодіння знаннями.....	74
Людмила Силюга, Іванна Понзель Особливості використання прийомів варіювання умови задачі у початковому курсі математики.....	80
Олена Ващенко, Людмила Романенко, Катерина Романенко Методичні особливості валеологічного супроводу уроків математики в початковій школі.....	85

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ДИТЯЧОГО СЦЕНІЧНОГО КОСТЮМА ЗА МОТИВАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ОДЯГУ

school]. Open lesson, no. 9–10, pp.82–84. [in Ukrainian].

4. Pidhorna, V. V. (2011). *Metodyka ta pedahohichni umovy vprovadzhennia multymediinykh tekhnolohii v osvithnii protses* [Methodology and pedagogical conditions of the introduction of

multimedia technologies in the educational process]. Kyiv: Prosvita, 356p. [in Ukrainian].

5. Smoliak, V. M. (2007). *Metodyka informatyky v pochatkovii shkoli: metodychnyi posibnyk* [Methodology of computer science in primary school]. Zaporizhzhia: ZKT, 50 p. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 21.07.2017

УДК 792.8:391 (=161.2)

Лілія Червонська, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії
Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ДИТЯЧОГО СЦЕНІЧНОГО КОСТЮМА ЗА МОТИВАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ОДЯГУ

У статті розглянуто особливості українського народного костюма. Розкрито сутність понять "костюм", "сценічний костюм", "український народний костюм". Зроблено спробу розкрити основні вимоги щодо створення дитячого сценічного костюма за мотивами українського народного одягу різних локальних районів. Автором детально розглянуто особливості створення сценічного костюма для хлопчиків і дівчат старшого шкільного віку таких регіонів України як Наддніпрянщина, Полтавщина, Полісся, Поділля, Гуцульщина та Півдня України.

Ключові слова: костюм, сценічний костюм, український народний костюм.

Літ. 5.

Лілія Червонская, кандидат педагогических наук,
доцент кафедры теории и методики музыкального образования и хореографии
Мелитопольского государственного педагогического университета имени Богдана Хмельницкого

ОСОБЕННОСТИ СОЗДАНИЯ ДЕТСКОГО СЦЕНИЧЕСКОГО КОСТЮМА ПО МОТИВАМ УКРАИНСКОГО НАРОДНОГО КОСТЮМА

В статье рассмотрены особенности украинского народного костюма. Раскрыта сущность понятий "костюм", "сценический костюм", "украинский народный костюм". Сделана попытка раскрыть основные требования по созданию детского сценического костюма по мотивам украинской народной одежды разных локальных районов. Автором подробно рассмотрены особенности создания сценического костюма для мальчиков и девочек старшего школьного возраста таких регионов Украины как Приднепровье, Полтавщина, Полесье, Подолье, Гуцульщина и Юга Украины.

Ключевые слова: костюм, сценический костюм, украинский народный костюм.

Liliya Chervonska, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the Theory and Methodology of Music Education and Choreography Department
Melitopol Bohdan Khmelnytskyi State Pedagogical University

THE PECULIARITIES OF CREATING OF STAGE COSTUMES OF CHILDREN ON THE BASIS OF UKRAINIAN FOLK CLOTHES

The article discusses the features of Ukrainian national costume. The article describes the essence of the concepts "a costume", "a stage costume", "the Ukrainian national costume". The analysis of scientific literature has shown that the concept "a costume" marks the symbolic nature of the dress, reveals its figurative aspects, belongs to the space of cultural meanings and importance. The reveals the meaning of the concept "a stage costume", as an image of the artist-choreographer, a tool that helps to reincarnate the characterization of the character and artistic influence on the viewer. The author finds that folk costume is marked by the simplicity of forms, the harmony of the silhouette, the richness and variety of ornamentation, is rich in color, which harmoniously combines all the components of the garment, forms the only ensemble in its sound. The article attempts to reveal the main requirements of the creation of a children's stage costume based on the Ukrainian folk costumes of different local areas. The author identifies two main trends in the creation of stage costumes based on the Ukrainian folk costumes: a scenic costume, which uses some forms of folk costumes and ornaments that emphasize the overall color of Ukrainian dance; a stage costume, as close as possible to the traditional folk, which help to reveal the content of folk traditional dances of different ethnic groups or folk choreographic compositions. Based on the analysis of the peculiarities of folk clothes of the different regions of Ukraine, the

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ДИТЯЧОГО СЦЕНІЧНОГО КОСТЮМА ЗА МОТИВАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ОДЯГУ

author establishes that the stage costumes for folklore choreographic compositions of children should be as close to national costumes as possible taking into account the local peculiarities. The author considers in detail the features of creating a stage costume for boys and girls of the senior school age in such regions of Ukraine as Naddniprovyanshchyna, Poltava, Polissya, Podillya, Hutsulshchyna and Southern Ukraine.

Keywords: a costume, a stage costumes, the Ukrainian national costume.

Вступ. Актуальність зазначеної проблеми зумовлена необхідністю дослідження питань щодо розкриття особливостей створення дитячого сценічного костюма за мотивами українського народного одягу різних локальних районів. У наукових дослідженнях останніх років особливості українського народного костюма розглядається у працях О. Голдріч, Т. Саєнко, М. Стрункої, А. Тараканової, Л. Шевнюк та інших. Разом з тим, об'єктом спеціального дослідження поки ще не стали питання стосовно особливостей створення дитячого сценічного костюма за мотивами українського народного одягу різних локальних районів.

Мета статті полягає у визначенні основних вимог щодо створення дитячого сценічного костюма за мотивами українського народного одягу різних локальних районів. Реалізація мети, поставленої в даній роботі, передбачала вирішення таких завдань:

- розкрити сутність понять “костюм”, “сценічний костюм”;
- проаналізувати особливості українського народного костюма;
- розкрити особливості створення дитячого українського костюма за різним локальними регіонами.

Виклад основного матеріалу. Сценічний костюм, виконаний за традиціями народного одягу, – є одним з найвагоміших засобів створення хореографічного образу. Він підсилює емоційний вплив і розкриває зміст хореографії, допомагає проникнути в скарбницю народного фольклору.

Поняття “костюм” досить широке. Костюм – це образно-художня система одягу, яка виражає міру його ансамблевості [4, 40]. Поняття “костюм” маркірує знаково-символічну природу плаття, виявляє його образні аспекти, належить простору культурних смислів і значень. Костюм як образно-художня система одягу пов'язаний із історичними подіями, етнічними звичаями, національними традиціями, соціальними статусами, естетичними смаками, статевими ролями, взагалі, глибинними пластами культури [5, 14].

Сценічний костюм – образ артиста-хореографа, засіб який допомагає йому перевтілитися, характеристика персонажа та художнього впливу на глядача. Необережне ставлення до сценічного костюму знижує якість хореографічної постановки. Костюм виконавця повинен чітко

відповідати нації, характер і лексика танцю якого розкривається на сцені [4, 89].

Т. Саєнко зазначає, що сценічний костюм, виконаний за традиціями народного вбрання, є найвагомішим засобом створення хореографічного образу. Він підсилює емоційний вплив і розкриває зміст хореографії, допомагає проникнути в скарбницю народного фольклору [4, 90].

Традиційний український костюм має давню історію. Він розвивався і вдосконалювався протягом століть, убираючи багатовіковий досвід, засвоюючи кращі традиції. На кожному історичному етапі, залежно від соціально-економічних, кліматичних, природно-географічних умов і занять населення, одяг набував своєрідних ознак і диференціювався щодо матеріалу, форми, призначення та класової належності. Процес розвитку українського костюма відбувався в тісному взаємозв'язку з відповідними змінами в одязі сусідніх народів, особливо східнослов'янських. Крім практичних функцій захисту тіла від зовнішніх дій природи костюм відображає художній смак та уподобання народу в конкретний історичний період [3, 23 – 24].

У формах традиційного українського костюма, який сформувався протягом першої половини XIX ст., його декоративних прикрасах (вишивках, аплікаціях та ін.) відбилися багатство нашого краю, майстерність і талант народу. Народний костюм відзначається простотою форм, стрункістю силуету, багатством і різноманітністю орнаментики, насиченим колоритом. Він гармонійно поєднує в собі всі складові частини одягу, утворює єдиний за своїм звучанням ансамбль.

Основною складовою частиною українського народного костюма (чоловічого і жіночого) була біла сорочка, оздоблена вишивками. За особливостями крою розрізняють три види сорочок: тунікоподібні, сорочки з уставками і сорочки з кокеткою. Комір сорочки міг бути стоячим, викладеним, з пишною зібраною горловиною на вузьку обшивку або нитку. Сорочки прикрашали вишивкою. Мотиви вишиваних орнаментів були різноманітними: це і геометричні узори (ромби, квадрати, розетки, восьмикутні зірки та ін.), а також рослинні мотиви (стилізовані квіти, листя). Вишивкою прикрашали комір сорочки, манишку, манжети, вставки та площину рукавів. У кожному районі України

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ДИТЯЧОГО СЦЕНІЧНОГО КОСТЮМА ЗА МОТИВАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ОДЯГУ

сорочки різнилися особливостями крою, розміщення вишивок і характером орнаментування, кольоровою гамою [1, 46].

Важливою складовою частиною народного костюма був поясний одяг (штани у чоловіків; спідниці, плахти, обгортки та інше у жінок). Чоловічі штани за особливостями крою поділяються на групи: з вузькими та з широкими холошами (шаровари). Поясний жіночий одяг дуже різноманітний: незшиті запаски, обгортки, плахти, спідниці. Обов'язковий елемент жіночого костюма – фартух, який одягали на плахту, запаску, спідницю. Жіночий і чоловічий костюми звичайно доповнювала безрукавка, що різнилася кроєм (прямошпинні, приталені, з відрізною спинкою та складками), декоративними прикрасами (стрічки оксамиту, плису, сатину, кольоровий шнур, тасьма, аплікація, вишивка).

Складовою частиною народного костюма були головні убори. Повсякденним головним убором дівчат була смужка тканини або орнаментальна стрічка, яку пов'язували навколо голови, а святковим – вінок з квітів, колосків, ковили і листя, прикрашений намистом, пір'ям, стрічками. Чоловічі головні убори різнилися матеріалом (хутрянні, шкіряні, сукняні, солом'яні). З чорної овчини шили круглі шапки: низькі – циліндричної форми, високі – напівсферичної форми. Яскравими прикрасами використовуються фетрові капелюхи гуцулів і закарпатців (крисані). Майже на всій території України побутували солом'яні літні брилі [2, 26].

До комплексу народного костюма входило різні форми взуття: чоботи (виготовляли з червоного, зеленого й жовтого сап'яну), черевики (виготовляли з високими халявками, загостреними носками, на каблучках), личаки (плели з кори дерев і рослинних), постолі (виготовляли з чотирикутного шматка свинячої шкіри).

Створюючи дитячий сценічний костюм, треба враховувати особливості народного крою, декору та кольорової гами народного вбрання. Він має відповідати певним вимогам: бути легким і зручним, не заважати виконанню танцювальних рухів. Довжина дитячого сценічного костюму, характер крою визначається віковими особливостями виконавців. Усі елементи сценічного костюму можуть бути укорочені, щоб не заважати виконавцям рухатися.

Для виготовлення сценічного дитячого українського костюма краще використовувати такі тканини, як ситець, штапель, сатин, напіввовняні, атлас, що своїми фактурними та кольоровими характеристиками найбільше наближені до тканин

народного одягу. Такі матеріали, як вичинені шкури, натуральне овече хутро, з яких виготовляли плечовий одяг і головні убори, шкіру для взуття в сценічному костюмі можна замінити штучним хутром, вовняною цупкою тканиною натуральних кольорів (біла, сіра, світло-коричнева). Наприклад, при виготовленні кептаря можна використати однотонну тканину (білу, світло-коричневу) і облямувати штучним смушком, розшити тасьмою, круглими блискітками, аплікаціями зі штучної шкіри або різноколірної тканини. Постолі можна пошити з коричневої цупкої вовняної тканини, оздобити довгими стібками з товстої нитки, а личаки виплести зі стрічок тканини або намалювати плетіння на зшитих із цупкої тканини балетках, подібних формою до справжніх личаків. Щодо кольорової гами сценічного костюма, то її можна дещо підсилити (зменшити глухі і темні кольори), а елементи декорування (вишивку, аплікацію, обшивку тасьмою та шнуром) виконати не так ажурно, дрібно та рясно, як у народному костюмі.

Взагалі при оздобленні вишивкою можуть виникнути ускладнення, тому можна вишивані візерунки замінювати декорованою орнаментами тасьмою потрібних кольорів. Крім того, складну і копітку техніку ручної вишивки можна замінити машинною або навіть дрібною й ажурною аплікацією з різноколірної тканини, але при цьому обов'язково зберегти колоритні та стилістичні особливості орнаменту. Оздоблення сценічного костюма кольоровим шнуром, стрічками плису, оксамиту й шовку, поліхромними аплікаціями, машинною вишивкою, штучним хутром надасть ансамблю виразності, декоративності, підкреслить його етнічну належність.

Відповідні сценічні костюми допоможуть хореографам якнайглибше й повніше розкрити зміст народних танців поліщуків, подолян, полтавців, мешканців центральних районів України і населення гірських районів Карпат (гуцулів, бойків, лемків).

Ураховуючи всі компоненти народного костюма та його локальні особливості, а також характер і призначення сценічного костюма можна виділити два основні напрями його створення:

- сценічний костюм, у якому використовуються деякі форми народного одягу та прикраси, що підкреслюють загальний колорит українського танцю;

- сценічний костюм, максимально наближений до традиційного народного, який допоможе розкрити зміст народних традиційних танців різних етнічних груп або фольклорних хореографічних композицій [2, 28 – 29].

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ДИТЯЧОГО СЦЕНІЧНОГО КОСТЮМА ЗА МОТИВАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ОДЯГУ

Обидва варіанти сценічного костюма передбачають обов'язкове врахування вікових особливостей виконавців.

Отже, розглянемо комплекти сценічних костюмів різних вікових груп школярів.

Український народний костюм для молодшого шкільного віку. Костюм дівчинки: сорочка біла з рукавами-ліхтариками, спідничка вільного крою, розширена донизу (під нею нижня спідниця), біле взуття (балетки). Сорочка та спідничка оздоблені вишивкою. Сюжет вишивки рослинного орнаменту – великі і маленькі квіточки, листочки. *Костюм хлопчика:* біла сорочка з короткими рукавами, білі (зелені, сині) шорти із шкіряним поясом і біле взуття. Сорочка прикрашена вишивкою. Колір вишитих орнаментів на костюмах хлопчика та дівчинки зелений з червоним (зелене листя та червоні квіти).

Український народний костюм для середнього шкільного віку. Костюм дівчинки: біла сорочка з короткими пишними рукавами, зібраними біля манжетів у складки (крій: рукав реглан), зі стоячим коміром, оздоблена вишивкою (на рукавах – геометризовані квіти. Манишку вишито таким самим узором, манжети та комірець прикрашені вузькими орнаментальними смужками); зелена (червона, синя), спідниця з тонкої вовни в складку, поділ прикрашено атласними стрічками (чорні, темно-червоні, темно-сині), підперезана червоною крайкою з китицями, зав'язаними на два довгих кінці, волосся пов'язане шовковою стрічкою (зеленою, червоною, синьою) залежно від кольору спідниці, над косою зав'язано бант: взуття світле. Колір вишивок чорний, і червоний, виконано хрестиком. *Костюм хлопчика:* біла сорочка з довгими, розширеними до низу рукавами, стоячим коміром, прикрашена вишивкою (низ рукавів, манишка, комірець): брюки вовняні (білі, чорні, сірі), трохи розширені донизу; червона крайка, підперезана на два кінці з китицями; темне взуття. Колір геометричних вишитих елементів – червоний з чорним [2, 29].

Сценічні костюми для фольклорних хореографічних композицій дітей старшого віку повинні бути максимально наближені до народних костюмів з урахуванням їх локальних особливостей. Пропонуємо декілька таких сценічних костюмів.

Костюм Наддніпрянщини. Костюм дівчинки: сорочка, прикрашені рослинним орнаментом в чорно-червоній кольоровій гамі; керсетка з вишитим трикутником на нижньому куті верхньої ділки або замість сорочки та керсетки – приталена кофта із синього (червоного, коричневого) атласу, обшита тасьмою; червона

плахта з крилами або спідниця (поділ спідниці обшито стрічками плису, сатину), з-під поясного одягу виглядає край сорочки; фартух (синій, червоний), облямований тасьмою; вінок із штучних квітів (маки, волошки, ромашки) та різноколірні шовкові стрічки; намисто (червоне, жовте), дукати; чобітки (червоні, жовті) на невисоких каблучках.

Костюм хлопчика: сорочка з вишитим стоячим коміром, широкою манишкою, широкими рукавами (вишивка – геометризовані рослинні орнаменти в чорно-червоній гамі); широкі шаровари (зелені, червоні, сині) з бавовняної або шовкової тканини, підперезані широким червоним поясом з тонкої вовни або сатину; чоботи (червоні, чорні). Костюм має доповнення – приталений жупан із синього сукна у складки по боках, обшитий по коміру, краю верхньої пілки, обшлагах рукавів і вертикальних карманах позументом і підперезаний червоним широким поясом; зброя.

Полтавський костюм. Костюм дівчинки: сорочка, оздоблена вишивкою, поєднаною з вирізуванням (колір вишивки синій, коричневий), геометричні узорі розміщено на рукавах та подолі сорочки; плахта-синятка (у синій та зелені квадрати) з крилами, підперезана крайкою з китицями – кульками назад; керсетка з тонкої вовни (зелена, червона, синя), оздоблена чорним плисом (передня пілка, нижній край) з відрізною спинкою в складки, високий вінок із штучних квітів (у центрі вінка – великі, а з боків – маленькі квіточки) з кольоровими стрічками; намисто червоне, подібне до коралів; високі чобітки (зелені, червоні, жовті) на невисоких каблучках. *Костюм хлопчика:* сорочка, вишита геометричним орнаментом у синій або коричневій кольоровій гамі (стоячий комірець, манишка, дві стрічки на рукавах), рукава сорочки призбирані на манжети; шаровари з бавовняної тканини (сірі, білі), підперезані широким червоним поясом з китицями, чорні чоботи.

Полтавський костюм можна використати в постановках таких українських танців, як "Гопак", "Козачок" та ін.

Сценічний костюм Полісся. Костюм дівчинки: біла сорочка, оздоблена вишивкою (рукава густо вишито геометричним орнаментом червоного кольору, коричнева (червона) керсетка, приталена з відрізною спинкою в рясні складки, оздоблена червоними стрічками; вовняна червона спідниця у смужку (коричневу і темно-зелену) поділ якої обшитий шовковою (атласною) чорною або синьою стрічкою, з-під спідниці виглядає край вишитої сорочки; білий фар тух зі смугою тканого

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ДИТЯЧОГО СЦЕНІЧНОГО КОСТЮМА ЗА МОТИВАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ОДЯГУ

червоного орнаменту геометричних форм червоне намисто з бісеру; тернова квітчаста хустка; личаки, вдягну ті на білі онучі. *Костюм хлопчика*: біла сорочка із широкими рукавами, призбираними на манжеті, оздоблена вишиваними геометричними орнаментами чорно-червоного кольору (манжети, широка манишка), вдягну та навипуск і підперезана крученим червоним поясом з китицями і білі з простої тканини неширокі штани; личаки, вдягнуті на білі онучі [2, 30].

Подільський сценічний костюм. Костюм дівчинки: біла сорочка з густо вишитими рукавами (геометричні орнаменти чорного кольору з вкрапленням червоного або оранжевого), вертикальною смужкою – манишкою та вишитим подолом, з відкладним коміром і призбираними манжетами (сорочку для костюма старшого шкільного віку доцільно прикрасити вертикальними орнаментальними смужками на спині й грудях); червона (чорна) обгортка з вовняної чи бавовняної цупкої тканини у вертикальну світлу смужку, з-під обгортки видно сорочку, один або два краї обгортки закладені за крайку; червона тканина в смужку, крайка з китицями зав'язана назад; червоне намисто; очіпок циліндричної форми, розшитий тасьмою і пов'язаний полотнищем тонкої тканини (густа марля, напівпрозорий капрон) з довгими кінцями, або вінок із штучних квітів (вінок сплетено так, що маленькі квіти розміщені в центрі, а великі – з боків), з різноколірними стрічками; постолі, вдягнуті на босу ногу. *Костюм хлопчика*: біла сорочка, оздоблена геометричними узорами (вишивка жовта), комір відкладний, рукава, широка манишка одягнута навипуск на прямі, неширокі штани сірого (білого) кольору, підперезана тканню в смужку крайкою з китицями; темні штани, заправлені в чоботи; солом'яний бриль.

Гуцульський костюм. Костюм дівчинки: сорочка, оздоблена на рукавах і манжетах геометричним поліхромним орнаментом (синій, червоний, зелений, чорний кольори); червона запаска із цупкої тканини, заткана темними смугами, кептарик з вовняної тканини світлих (сірих, білих) кольорів, облямований штучним хутром (коричнєве хутро, сірий смушок) і прикрашений аплікаціями із штучної вишивки або тканини і кольоровим шнуром (синій, червоний), хустка, вінок, постолі, вдягнуті на коричнєві панчохи. (У танці їх замінують на полегшений варіант – балетки, тапочки). *Костюм хлопчика*: біла сорочка з вишитим геометричним орнаментом, відкладним коміром, манжетами і

подолом, одягнута поверх прямих червоних (білих) штанів; кептарик такий, як і у дівчинки; постолі й панчохи; капелюх-крисаня оздоблений кольоровим пір'ям. Гуцульський костюм хлопчика, доповнений дерев'яним топірцем, шкіряною сумкою на довгому ремінці й орнаментованою металевими пістонами або тканню геометричними узорами торбиною з вовни може бути ілюстрацією танцю лісорубів [2, 31].

Сценічний костюм Півдня України. Костюм дівчинки: сорочка на кокетці оздоблена рослинним орнаментом у чорно-червоній гамі (букети квітів розкидано на рукавах, стилізованими трояндами вишито кокетку); широка, в складки, спідниця з однотонної або квітчастої тканини з широкою стрічкою плису (сатину, атласу), нашитою на подолі; фартух (синій, білий) прикрашено вишивкою, мереживом; шкіряні чобітки на невисоких каблучках. *Костюм хлопчика*: сорочка із широким стоячим коміром, що застібається на гудзики подібно до косоворотки; широка манишка (комір і манишку оздоблено геометризованим рослинним орнаментом); вузькі штани (сірого, коричнєвого, чорного кольору); коротка безрукавка; картуз; чорні чоботи.

Висновок. Таким чином, запропоновані варіанти сценічних костюмів не повинні обмежувати хореографів у створенні композицій, вони мають бути прикладом використання деяких форм і засобів декоративного оздоблення народного українського костюма.

ЛІТЕРАТУРА

1. Голдріч О. *Хореографія: посібник з основ хореографічного мистецтва та композицій танцю* / О. Голдріч. – Львів: Край, 2003. – 160 с.
2. *Костюми до шкільного свята* / Упоряд. А. П. Тараканова. – К.: Рад. шк., 1985. – 48 с.
3. Ніколаєва Т. *Український костюм. Надія на ренесанс*. / Т. Ніколаєва. – К.: Дніпро, 2005. – 650 с.
4. Саєнко Т. *Навчання майбутніх вчителів хореографії створенню сценічного костюма за мотивами народного вбрання // Науково-педагогічний журнал "Молодь і ринок" / Т. Саєнко. – Дрогобицький державний педагогічний університету імені Івана Франка, 2010. – Вип. №11(70). – С.88–92*
5. Шевнюк О.Л. *Історія костюма: Навч. посіб.* / О.Л. Шевнюк. – К.: Знання, 2008. – 375 с.

REFERENCES

1. Holdrych, O. (2003). *Khoreohrafiia: posibnyk*